

Warszawa, 13 września 2012 r.

Informacja o wysokości minimum socjalnego w marcu 2012 r.

Przedstawiamy wpływ zmian cen wybranych towarów i usług na **wartość minimum socjalnego**, czyli wskaźnika mierzącego koszty utrzymania niezamożnych gospodarstw, opracowanego przy wykorzystaniu metody potrzeb podstawowych, w warunkach, jakie panowały w **marcu 2012 r.**

Po raz pierwszy wartość minimum socjalnego dla osób samotnych przekroczyła granicę tysiąca złotych. Dotyczy to zarówno osób w wieku produkcyjnym, jak i gospodarujących samotnie emerytów. Nominalnie wzrosła także wartość koszyka minimum socjalnego dla rodziny z trójką dzieci na utrzymaniu, po raz pierwszy przekraczając kwotę czterech tysięcy złotych. (w marcu było to 4 071 zł).

Tabela 1. Zmodyfikowane minimum socjalne – marzec 2012 r., w zł.

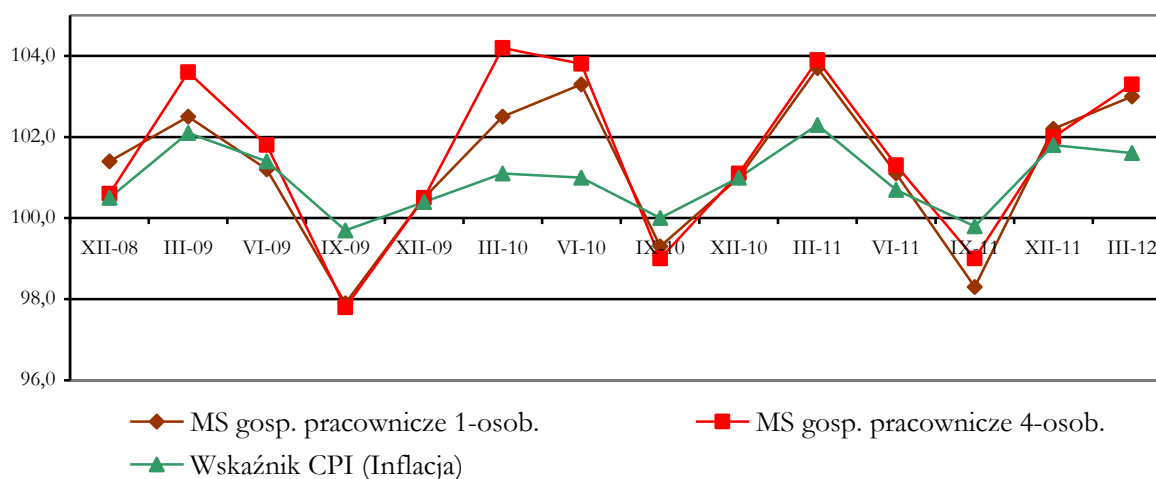
Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K +DM	M+K +DS	M+K+ DM+DS	M+K+ DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	256,70	513,40	721,02	779,08	986,70	1 252,38	247,06	494,11
Mieszkanie	369,91	531,86	723,76	723,76	915,63	1 107,68	369,91	531,86
– eksploatacja	317,19	465,88	645,11	645,11	815,63	985,12	317,19	465,88
– wyposażenie	52,72	65,98	78,65	78,65	100,00	122,56	52,72	65,98
Edukacja	13,62	27,24	169,27	129,59	271,62	387,58	0,00	0,00
Kultura i rekreacja	111,06	137,86	173,50	181,43	217,07	260,65	94,58	131,29
Odzież i obuwie	46,26	92,52	135,93	135,60	179,01	222,09	36,63	73,27
Ochrona zdrowia	39,47	75,46	97,57	98,85	120,96	144,34	79,06	154,64
Higiena osobista	28,79	55,69	67,81	81,56	94,29	120,25	24,37	46,86
Transport i łączność	78,80	144,70	398,96	409,27	409,27	419,58	109,31	169,47
Pozostałe wydatki	75,57	110,51	149,27	152,35	159,73	156,58	76,87	112,10
Razem	1 020,17	1 689,23	2 637,10	2 691,47	3 354,28	4 071,15	1 037,79	1 713,60
- na 1 osobę	1 020,17	844,62	879,03	897,16	838,57	814,23	1 037,79	856,80

Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Uwaga: Symbole użyte w tablicy oznaczają odpowiednio: M – mężczyzna w wieku 25–60 lat, K – kobieta w wieku 25–60 lat, M+K/2 – wydatki na poziomie średniej arytmetycznej dla gospodarstwa mężczyzny i kobiety, DM – dziecko młodsze w wieku 4–6 lat, DS – dziecko starsze w wieku 13–15 lat. W przypadku gospodarstw emeryckich symbole M i K oznaczają odpowiednio mężczyznę i kobietę w wieku powyżej 60 lat.

W okresie pogłębiającego się kryzysu gospodarczego w polskiej gospodarce, szacowane modelowe koszty utrzymania gospodarstw domowych idą w górę. W porównaniu do badania z grudnia 2011 r., w marcu br. wartości koszyków istotnie wzrosły: od 3,0% w przypadku osoby samotnej do 4,5% dla dwojga emerytów. W tym okresie ogólny wzrost cen był niższy niż dynamika koszyków: wskaźnik CPI wyniósł 1,61% (por. Wykres 1).

Wykres 1. Dynamika minimum socjalnego w latach 2009-2012.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych IPISS oraz danych GUS.

Na zwyżkę wartości minimum socjalnego w marcu miały wpływ przede wszystkim wyższe ceny żywności (koszyk żywnościowy w porównaniu do grudnia wzrósł od 5,7% do 6,1%) a także wzrost opłat za usługi w mieszkaniach spółdzielczych (por. Tabela 2). W okresie od grudnia 2011 r. do marca 2012 r. w większości gospodarstw spadła wartość wydatków na odzież i obuwie, a w części także na higienę osobistą. Wydatki na ochronę zdrowia wzrosły w większości typów gospodarstw. Zwraca uwagę duży wzrost tych wydatków, jaki dotknął gospodarstwa emeryckie – wzrost cen leków dla osób starszych nastąpił prawdopodobnie w wyniku zamieszania wokół leków refundowanych.

Tabela 2. Dynamika koszyka w okresie I-III 2012 na tle wskaźnika inflacji (XII 2011 r. =100).

Wyszczególnienie	Typ gospodarstwa domowego				Dynamika wzrostu cen (CPI)
	Pracownicze 1-osobowe	Pracownicze 4-osobowe	Emeryckie 1-osobowe	Emeryckie 2-osobowe	
Żywność	105,7	105,7	106,1	106,1	103,7
Eksploatacja mieszkania	102,5	102,8	102,5	102,7	102,5
Wyposażenie mieszkania	101,0	104,0	101,0	101,3	100,7
Edukacja	100,0	103,4	-	-	100,5
Ochrona zdrowia	99,9	101,6	105,5	105,7	98,3
Odzież i obuwie	99,5	99,6	98,8	98,8	95,2
Higiena osobista	99,6	99,3	99,3	99,3	100,8
Kultura i rekreacja	104,2	101,2	103,7	104,3	101,0
Transport i łączność	101,6	102,6	111,0	110,1	102,6
Ogółem	103,0	103,3	104,4	104,5	101,6

Źródło: Obliczenia IPiSS oraz własne na podstawie GUS 2012.

W 2012 r. w koszyku minimum socjalnego nastąpiły pewne zmiany techniczne. W zakresie wydatków na kulturę m.in. zastosowano nieco wyższą cenę za odbiornik telewizyjny: telewizory kineskopowe znikają z powszechnej sprzedaży. W przypadku korekt niektórych kosztów w wydatkach na łączność, wzrosły wydatki na ten cel w gospodarstwach emeryckich.

Tabela 3. Struktura zmodyfikowanego minimum socjalnego (marzec 2012 r., w %).

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K +DM	M+K +DS	M+K+ DM+DS	M+K+ DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	25,2	30,4	27,3	28,9	29,4	30,8	23,8	28,8
Mieszkanie	36,3	31,5	27,4	26,9	27,3	27,2	35,6	31,0
– eksploatacja	31,1	27,6	24,5	24,0	24,3	24,2	30,6	27,2
– wyposażenie	5,2	3,9	3,0	2,9	3,0	3,0	5,1	3,9
Edukacja	1,3	1,6	6,4	4,8	8,1	9,5	0,0	0,0
Kultura i rekreacja	10,9	8,2	6,6	6,7	6,5	6,4	9,1	7,7
Odzież i obuwie	4,5	5,5	5,2	5,0	5,3	5,5	3,5	4,3
Ochrona zdrowia	3,9	4,5	3,7	3,7	3,6	3,5	7,6	9,0
Higiena osobista	2,8	3,3	2,6	3,0	2,8	3,0	2,3	2,7
Transport i łączność	7,7	8,6	15,1	15,2	12,2	10,3	10,5	9,9
Pozostałe wydatki	7,4	6,5	5,7	5,7	4,8	3,8	7,4	6,5
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Opracował: dr Piotr Kurowski

Literatura:

Deniszczuk L., Kurowski P., Styrc M. (2007), *Progi minimalnej konsumpcji gospodarstw domowych wyznaczone metodą potrzeb podstawowych. Rodzaje, oszacowania i zastosowania polityce społecznej*, IPiSS, Warszawa.

Deniszczuk, L. (1977), *Wzorzec konsumpcji społecznie niezbędnej*, Studia i Materiały IPiSS, Zeszyt Nr 10, Warszawa.

Deniszczuk L., Sajkiewicz B. (1997), *Kategoria minimum socjalnego*, w: Golinowska (1997).

Golinowska S. (1997), *Polska bieda II. Kryteria – Ocena – Przeciwdziałanie*, IPiSS, Warszawa.

GUS (2012): *Biuletyn Statystyczny*, Nr 7 (lipiec), GUS, Warszawa.

Kurowski P. (2002), *Koszyki minimum socjalnego i minimum egzystencji – dotychczasowe podejście w: Kategorie i instrumenty interwencji państwa w sytuacji ubóstwa. (Czym jest minimum socjalne?)*, Konferencja 10.12.2002, Biuro Studiów i Ekspertyz Sejmu RP, Warszawa.